

Geachte collega's, mijnheer de minister -president, beste ministers

Alles van waarde is weerloos, schreef ooit Lucebert, in het toepasselijke gedicht 'de zeer oude zingt'.

Collega's, met onze groene fractie zijn we erg bezorgd om wie vandaag weerloos is. Dit is het moment waarop we als samenleving, als politici, los van partijpolitiek moeten kunnen zeggen: **we laten niemand achter**. We zorgen voor elkaar, te beginnen voor de meest kwetsbaren. We gaan hier samen door. Maar dan moeten we dat ook waarmaken. Er liggen vandaag helaas meerdere zware uitdagingen voor net die groep die al kwetsbaar was. Zovele sectoren in zorg en welzijn staan op dit moment in de frontlinie, en ze verdrinken. Uit verschillende hoeken komen alarmkreten.

Er zijn alarmkreten van **thuisverplegers en gezinsverzorgsters**. Deze groep zijn kortgeschoolden met een heel laag inkomen, die bovendien nog eens het meeste risico's lopen omdat ze zo goed als geen beschermingsmiddelen hebben. Zij hebben vandaag schrik. Schrik om het virus over te brengen, en schrik om zelf besmet te worden. Schrik ook voor hun eigen financiële inkomen. Als deze verzorgers uitvallen door ziekte of onveiligheid heeft dit zware repercussies op velen die eenzaam in hun huis zitten en hulp nodig hebben. **Hoe beschermen we deze vele duizenden helpende handen die soms het enige menselijke gezicht zijn die sommigen in deze dagen nog zien?** Hoe maken we het voor hen makkelijker om hun werk te kunnen combineren met hun gezin? Minder werken is voor deze mensen gelijk aan armoede. Ook deze groep verdient duidelijke richtlijnen, bescherming, en applaus.

Woon-zorgcentra hebben soms tot 20% patiënten met het corona-virus, maar worden ook gevraagd om ziekenhuizen te ontlasten vandaag. Die vraag is begrijpelijk, dan is er dringend aandacht nodig voor randvoorwaarden, zoals een goede opleiding en medisch materiaal, maskers, respirators, alcoholgel. Een recente steekproef toont aan dat maar liefst 64% van het personeel onvoldoende beschermingsmateriaal ter beschikking heeft. 10% geeft aan totaal geen beschermingsmiddelen te hebben. **Wat zal de minister hieraan doen?**

En dan was er de noodkreet van **jeugdrechtster** Mieke Dossche eerder deze week. Ze ging alvast bij mij door merg en been. 'In normale tijden' is het al zoeken naar ondersteuning- en opvangmogelijkheden door de veel te lange wachtlijsten. Door de lockdown en het gebrek aan personeel ontstaan nu extra crisissituaties. Intrafamiliaal geweld omdat mensen met te veel, te lang op een te kleine oppervlakte samen moeten zitten. **Kwetsbare gezinnen** krijgen nu minimale begeleiding. **Hoe zal u hen beschermen? Op welke manier zullen we ervoor zorgen dat zij veilig zijn voor de onvermijdelijk oplopende spanningen die deze crisis boven brengt? Hoe houden wij hen zelfs simpelweg op de radar van onze zorg en welzijnsverleners, zeker nu zowel Kind en Gezin als de huizen van het Kind gesloten werden? Waar moeten kwetsbare moeders met borelingen heen?**

We dreigen mensen te kort te komen. Dat geldt voor de ziekenhuizen, maar ook ruimer. Groepen in de jeugdhulp kreunen momenteel onder de werkdruk die sowieso al hoog was. Nu vrezen ze voor het moment dat er mensen uitvallen door ziekte. **Wordt er meer personeel voorzien om deze noden op te vangen? En wat indien begeleiders of ander personeel uitvalt door ziekte? Is er een noodplan?**

Welk alternatief wordt er voorzien voor die kinderen wiens volledige sociale netwerk wegvalt en voor wie thuis geen internetverbinding, geen PC, geen tuin voorhanden is? Die geen hulp krijgen bij de plotse hoeveelheid zelf-in-te-studeren huiswerk? Jeugd welzijns werkers vrezen nu dat duizenden kinderen en jongeren, in grootsteden én landelijk gebied, uit de boot zullen vallen.

Dat menselijk leed. Daar moesten we -vindingrijk als we zijn- toch een oplossing voor kunnen vinden? Een PC-bibliotheek, afgedrukte oefenbundels die afgehaald kunnen worden op school voor wie thuis geen printer heeft, Bednet uitbreiden, speelgoed om die lange weken door te komen. Kleine gestes die weinig geld kosten tegenover de menselijke kost ertegenover. Maar ook: een goede doorstroming tussen politie en sociale organisaties, zouden enorm helpen en kosten bovendien niets.

Ook in de sector van de **kinderopvang** is men aan het werk, onvermoeibaar. Terwijl ze het beste geven van zichzelf vragen velen zich af of ze überhaupt nog wel rond kunnen komen in deze maanden.

- **Hoe zal hergroepering van de opvang gebeuren indien er te weinig personeel beschikbaar is?**
- **Zal er op basis van nabijheid worden herschikt, of op basis van inrichtende macht?**
- **Hoe wordt de loyaliteit van die mensen vergoed?**

Er is ook de schreeuw om hulp van de **armoede- en daklozenorganisaties, die concrete aanbevelingen deden om mensen in armoede in corona-tijden te ontzien**. We zijn opgelucht dat de minister is ingegaan orde suggestie van ons fractielid An Moerenhout om uithuiszettingen in deze periode te verbieden. Maar er is, helaas, meer nodig. **Zal de regering ervoor zorgen dat zeker nu geen afsluitingen van water en gas of inbeslagnames meer worden doorgevoerd?** Er is bovendien noodhulp nodig, in de vorm van voedselbedelingen, straatverzorging en extra opvang van daklozen. Er staan zo veel zalen leeg, waar men hulp kan inrichten. Zorgen voor hygiëne en opvang is nu cruciaal, niet alleen voor hen, maar voor ons allemaal. Op welke manier maakt u daar werk van?

Ook mensen die instaan voor personen met een handicap, stellen zich vragen. Op 12 maart II. moesten ouders beslissen of ze hun kind in de voorziening lieten (wat de meesten met heel veel pijn in het hart moesten doen) of thuis zouden opvangen. En dan komen de praktische besognes er nog bij...

- **Bekijkt de minister samen met de voorzieningen of ouders, indien de genomen maatregelen langer duren dan 4 april, hun kind toch in de voorziening kunnen laten verblijven? Of hoe zij thuis extra kunnen ondersteund worden?**

Zowel voor mensen die hun kind/familielid plots voltijds thuis opvangen of die hun kind/familielid plots voltijds in de voorziening laten:

- **moeten die toch nog de voorziening betalen voor de dagen dat hun kind er normaal verblijft? Indien niet, wordt er voor de voorziening een compensatie voorzien voor het wegvallen van die inkomsten?**
- **of omgekeerd wat met mensen die hun kind/familielid plots extra dagen in de voorziening laten? Moeten ze die meerkost zelf betalen?**

Voor wat betreft de mensen die voltijds in de voorziening blijven:

- **Kan de hygiëne van het personeel 100% gegarandeerd worden op dit moment?**
- **Zijn er richtlijnen van andere experts over wat moet worden gedaan om eenzaamheid, angst en depressie tegen te gaan? (zeker nu zij geen bezoek meer mogen ontvangen en in totale isolatie zitten?)**

De discussie over de dienstenchequebedrijven is daarvoor exemplarisch. Deze bedrijven sluiten of schorten hun werking op. Het gevolg is dat mensen met een handicap die dienstencheques gebruiken voor levensnoodzakelijke taken zonder externe hulp komen te zitten.

- **Hoe denkt de minister dit te ondervangen?**
- **In deze tijden wordt nog meer verwacht van het sociaal netwerk en de mantelzorgers. Kunnen de netwerken dit aan?**

Collega's

Vorige week heeft onze fractie bij monde van Bjorn Rzoska gevraagd om de besparingen in de zorg en welzijn te bevriezen. **Applaus voor wie zich in deze bange tijden dubbel plooit is een ding. Structureel beleid is beter.** Beste minister-president, beste minister van zorg. Dit is uw moment. Het moment om deze essentiële sector met hand en tand te verdedigen, nu het nodig is. Om hun felste pleitbezorger te worden.

Federaal wordt er 1 miljard vrijgemaakt voor de aanpak van deze crisis. Wat zal Vlaanderen doen? Tijdens, én ook na deze crisis?

- **Is de minister van plan om de besparingen in de zorg ten minste ‘on hold’ te zetten? Komen er eindelijk de broodnodige extra centen?**
- **Welk gevolg gaat de minister geven aan de vele noodkreten tot werkelijke appreciatie, ook geldelijk, in statuten en bemanning van deze sector die essentieel is voor onze samenleving?**

Onze burgers tonen zich van hun warmste kant. Van hun creatiefste kant. Van hun meest solidairste kant. Deze regering kan niet achterblijven. De coronacrisis toont vandaag waar systeemfouten zitten. Waar de obstakels zitten. Waar we een tand moeten bijstellen qua beleid.

Met meer waardering, ook financieel, voor diegenen die ons recht houden tijdens deze uitdaging. Met meer zorg voor alles wat werkelijk waardevol is, als het erg echt op aankomt. Je kunt het misschien niet altijd materieel ‘vastpakken’ of vasthouden, je kunt het wel aanraken of erdoor geraakt worden.

Als ik vandaag denk aan het werk van opbouwwerkers, de opvoeders, de verpleegkundigen en denk aan Lucebert zou ik u willen zeggen: Dit alles, al het werk van deze verzorgers en welzijnswerkers, is weerloos, als het niet naar waarde wordt geschat.

Beste regering, schat het naar waarde. Voorzie de nodige centen. Dit is het moment.

Dank u.